

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА**

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІС і АПВ НААН**

В.М. Волощук

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ІНСТИТУТУ СВИНАРСТВА І
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

УХВАЛЕНО

**Вченою радою ІС і АПВ НААН
Протокол № 10 від 25.11.2020 р.**

Полтава-2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України (далі – ІС і АПВ НААН) є державною, бюджетною, неприбутковою, науковою установою. Інститут створено з метою проведення фундаментальних та прикладних досліджень у галузі свинарства, удосконалення існуючих і створення нових порід, типів, ліній та їх кросів для одержання гібридів свиней; вирішення проблем кормовиробництва, раціональної годівлі тварин різних вікових та виробничих груп; розробка генетичних, фізіологічних і біохімічних основ підвищення продуктивності свиней та проблем біотехнології в галузі; розробка методів збереження та удосконалення вітчизняного генофонду свиней; удосконалення та розробка прогресивних технологій виробництва свинини з використанням сучасних форм господарювання в підприємствах різних категорій; координація досліджень у галузі свинарства в державі та розробка сучасних методик досліджень; вивчення, пропаганда і впровадження у виробництво наукових розробок та сучасних досягнень; виробництво, реалізація сільськогосподарської, рослинницької і тваринницької продукції та її переробка; розведення та реалізація свиней; вирощування, реалізація зернових, технічних та інших культур; виробництво, зберігання, переробка, фасування, реалізація племінних (генетичних) ресурсів, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин; розроблення і впровадження науково-обґрунтованих моделей ґрунтозахисних і водоохоронних систем землеробства з максимальною їх біологізацією в регіоні; удосконалення нових енерго- і ресурсозберігаючих, екологічно безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур, виробництва продукції тваринництва; створення нових сортів кормових культур з високим генетичним потенціалом продуктивності та господарсько-цінними ознаками; селекційно-племінна робота з підвищення рівня продуктивності української чорно-рябої молочної породи великої рогатої худоби в регіоні; розроблення економічного обґрунтування моделей і організаційних форм виробництва сільськогосподарської продукції в агроформуваннях різних форм власності та господарювання.

Одним з важливих напрямків діяльності Інституту є провадження освітньої діяльності стосовно підготовки наукових кадрів через аспірантуру, докторантуру, стажування молодих науковців тощо, а також створення та організація роботи спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій в галузі сільськогосподарських наук за спеціальністю «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

1.2 Кодекс академічної доброчесності є складовою внутрішньої нормативної бази, що регулює наукову, науково-технічну й освітню діяльність ІС і АПВ НААН. Положення Кодексу розроблені на основі Конституції України, Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Етичного кодексу Ученого України, Статуту ІС і АПВ НААН, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних актів.

1.3 Метою Кодексу академічної доброчесності ІС і АПВ НААН є утвердження основних моральних і правових норм академічної поведінки,

професійного спілкування, а також свідоме їх дотримання співробітниками Інституту та аспірантами і докторантами у своїй науково-дослідницькій, управлінській, освітній діяльності тощо. Реалізація положень Кодексу спрямована на забезпечення всебічного інтелектуального, професійного та особистісного розвитку всіх учасників академічної спільноти, на підтримку сприятливого морально-психологічного клімату у колективі, підвищення іміджу і авторитету інституту, як провідної наукової установи в мережі Національної академії аграрних наук України, в тому числі, в галузі підготовки наукових кадрів.

1.4 Кодекс академічної доброчесності ІС і АПВ НААН регулює відносини науковців між собою та суспільством, встановлює основні засади та правила наукової етики, оцінки вченими власної роботи та діяльності колег з моральної точки зору, визначає порядок перевірки наукових робіт, що надходять до спеціалізованої вченої ради та редакції наукового журналу інституту, оргкомітетів конференцій, що проводяться на базі Інституту, навчальних та навчально-методичних матеріалів учасників освітнього процесу на предмет дотримання академічної доброчесності та сукупність заходів з попередження плагіату.

2. ПОНЯТТЯ, СУБ'ЄКТИ І ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і правових норм поведінки під час провадження освітньої, наукової та пов'язаної з ними управлінської діяльності для забезпечення отримання вагомих наукових результатів, якісної освіти, формування особистої відповідальності і забезпечення довіри до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень.

2.2 Суб'єкти академічної доброчесності – це службові особи, управлінський персонал, наукові працівники та інші співробітники ІС і АПВ НААН, пов'язані із здійсненням наукової та освітньої діяльності, аспіранти, докторанти, слухачі тощо, а також науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, залучені в освітній процес на договірній основі.

2.3. Дотримання правил і норм академічної доброчесності в ІС і АПВ НААН має ґрунтуватися на наступних принципах:

- *Законності і верховенства права* – чітке дотримання у своїй діяльності членами академічної спільноти норм законодавства і стимулювання до цього інших. Зокрема, у своїй роботі (навчанні) суб'єкти академічної доброчесності мають керуватися положеннями даного Кодексу, негайно повідомляти керівництво про отримання для виконання рішень чи доручень, якщо учасник академічної спільноти вважає рішення чи доручення незаконними або такими, що вступають в протиріччя з нормами етики.
- *Чесності та порядності* – зобов'язання членів академічної спільноти у проведенні наукових досліджень, навчальній, викладацькій, видавничій діяльності тощо діяти чесно, не допускаючи проявів обману, шахрайства, плагіату та інших проявів недоброчесності. Учений не чинить дій, які можуть завдати шкоду професійній репутації колег. За наявності неспростовних доказів неетичних чи непрофесійних дій ученого, наукове співтовариство має у відкритій неупередженій дискусії дати їм відповідну оцінку.
- *Правдивості* – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення кращих

практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення. Вчені повинні бути впевнені в надійності результатів роботи своїх колег. У свою чергу, суспільство має бути впевненим у правдивості науковців та достовірності результатів їх досліджень.

- *Справедливості і об'єктивності* – досягнення у взаємовідносинах між членами академічної спільноти неупередженого ставлення один до одного, правильного й об'єктивного оцінювання результатів дослідницької, навчальної та трудової діяльності.
- *Компетентності та професіоналізму* – досягнення високого рівня професіоналізму та компетентності у роботі й навчанні.
- *Конфіденційності* – зобов'язання не розголошувати і не використовувати інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформації особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових та професійних повноважень, не допускати публічного коментування приватного життя чи особистих якостей інших членів академічної спільноти тощо.
- *Відповідальності і добросовісності* – зобов'язання членів академічної спільноти нести не лише юридичну, але й моральну відповідальність за прийняті рішення, за результати своєї роботи, навчання, сумлінно ставитися до виконання своїх обов'язків. Моральна відповідальність розглядається як фундаментальна якість особистості. Зокрема, учений несе моральну відповідальність за наслідки своєї діяльності, що можуть впливати на розвиток людства, збереження природи та духовно-культурної спадщини. Він має усвідомлювати відповідальність за виникнення небезпеки для окремої людини, суспільства, економіки або природи, яку може заподіяти застосування неперевіраних нових наукових знань.
- *Самовдосконалення і саморозвитку* – забезпечення сприятливих умов для особистісного зростання кожного члена академічної спільноти; сприяти творчій активності здобувачів, заохочувати і підтримувати діяльність, пов'язану з системою слухацького самоврядування. Враховувати пропозиції здобувачів щодо форм та методів навчання.
- *Взаємної довіри і взаємоповаги* – сприяння створенню атмосфери довіри та взаємної поваги, яка заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в середовищі дослідників та здобувачів освіти, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей.
- *Партнерства і взаємодопомоги* – використання партнерської взаємодії і взаємодопомоги, як важливого важеля підвищення якості дослідницьких і освітніх результатів, важливої умови формування стійких і продуктивних міжособистісних взаємовідносин та створення сприятливого соціально-психологічного клімату.
- *Сприяння розвитку корпоративної культури* – заохочення до участі в розвитку, формуванні та підтриманні позитивних традицій, благодійної діяльності, впровадженні соціальних проектів, дотриманні норм етикету в спілкуванні, покращенні культурного життя, іміджу та репутації.
- *Розвитку взаємовідносин з партнерами* – відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, органами влади, професійними мережами

тощо, приймати участь в розширенні та зміцненні таких відносин; ввічливо та з повагою ставитись до гостей.

Дотримання вищезазначених принципів має бути справою доброчесності всіх без винятку членів академічної спільноти ІС і АПВ НААН. Вони повинні також слугувати основою для етичного виховання молодих науковців.

3. НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ВЧЕНОГО

3.1 Дотримання академічної доброчесності науковими працівниками і аспірантами в ІС і АПВ НААН передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності аспірантами;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання аспірантів.

3.2 Дотримання академічної доброчесності аспірантів та наукових працівників передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.3 Етичний Кодекс Ученого ІС і АПВ НААН передбачає такі основні вимоги до вченого з точки зору дотримання норм професійної етики.

3.3.1 Вимоги до вченого та аспіранта, як дослідника:

- Вчений та/або аспірант мають пам'ятати, що наукове дослідження – це процес отримання нового знання. Вони мають прагнути до належної ерудиції і компетентності, за яких можливий критичний аналіз найсучасніших наукових знань. Планування та проведення наукових досліджень здійснюється на основі глибоких знань про доробок світової науки в даній галузі.
- Вчений та/або аспірант мають вишукувати найприйнятніші, з огляду на адекватність та економічну виправданість, шляхи вирішення досліджуваної проблеми. Висновки завершеного дослідження вчений/аспірант зобов'язаний викладати об'єктивно, незважаючи на очікування замовника.
- Вчений та/або аспірант має забезпечувати бездоганну чесність та прозорість на всіх стадіях наукового дослідження і вважати неприпустимим прояви шахрайства, зокрема, фабрикування та фальшування даних, піратства та плагіату. Неприпустимими є втручання у науковий процес владних інституцій

та їх керівних осіб, а також упереджений вплив на характер отримуваних в дослідженні даних та висновків. Дослідження мають бути спрямовані на досягнення об'єктивної істини.

- Вчений та/або аспірант має право здійснювати необхідний захист інтелектуальної власності.
- Вчений та/або аспірант має прагнути до якнайповнішого використання результатів своєї праці в інтересах суспільства та збереження довкілля і культурно-історичної спадщини.
- У медико-біологічних дослідженнях слід керуватися принципами біоетики.
- Наукове дослідження має проводитися таким чином, щоб не спричиняти шкоди навколишньому середовищу. Якщо такого негативного впливу неможливо уникнути, він має бути зведений до мінімуму, а природне середовище після завершення дослідження відновлене до його первинного стану.

3.3.2 Вимоги до вченого (аспіранта), як автора:

- Основною мотивацією діяльності вченого та/або аспіранта має бути прагнення до пізнання та до збагачення науки і суспільства новими корисними знаннями. При цьому нагородою вченого є досягнення істини та визнання результатів дослідження науковим співтовариством. Разом з тим, публікація неточних і непереконливих наукових результатів, а також публікація в не наукових виданнях з метою досягнення наукового пріоритету неприпустимі.
- Вчений та/або аспірант визнає міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав. Вчений та/або аспірант може використовувати інформацію будь-яких публікацій за умови, що вказує джерело та проводить чітку межу між власними даними та здобутками інших. Запозичення для власних публікацій будь-яких текстів, фотографій, рисунків, таблиць, схем, формул, тощо потребує, згідно існуючими правилами, дозволу автора або видавництва.
- При публікації результатів дослідження, що проводилося групою вчених та/або аспірантів, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори; у разі необхідності може бути зазначено їхній особистий внесок. Тільки реальний творчий внесок у наукову роботу може слугувати критерієм авторства. Поступатися авторством на наукову роботу іншій особі, приймати авторство або співавторство та, особливо, вимагати його є неприпустимим.
- Вчений та/або аспірант не повинен повторювати свої наукові публікації з метою збільшення їх кількості. Якщо для пропаганди наукових досягнень доцільна публікація однієї і тієї ж роботи в різних журналах, автор обов'язково мусить поінформувати редакторів про факт публікації її в інших виданнях.
- Вчений та/або аспірант повинен бути максимально об'єктивним в оцінці власних досягнень. Преса, радіо та телебачення можуть бути використані для пропаганди корисних наукових досягнень, але не власної особи.

3.3.3 Вимоги до вченого, як керівника:

- Для наукової праці вчений-керівник формує колектив співробітників на основі неупередженої оцінки їхніх інтелектуальних, етичних і персональних рис та повинен протидіяти усім проявам незаконного протекціонізму і корупції.

- Як керівник вчений будує взаємини зі співробітниками та/або аспірантами на принципах справедливості, виявляє доброзичливість і підтримку своїм аспірантам та оцінює кожного з них об'єктивно. Він має сприяти службовому зростанню підпорядкованих йому співробітників та/або аспірантів відповідно до їх кваліфікації і ставлення до праці.
- Вчений не перекладає на своїх співробітників та/або аспірантів виконання завдань, які він повинен виконувати сам.
- Вчений-керівник має обґрунтовувати власне наукове бачення проблеми, але не нав'язувати його адміністративно членам наукового колективу.
- Вчений повинен докладати всіх зусиль для створення доброзичливої творчої атмосфери в колективі.

3.3.4 Вимоги до вченого, як викладача:

- Вчений має з повагою ставитися до своїх аспірантів, всіляко сприяти розвитку їх вільного й критичного мислення.
- Вчений у своїй викладацькій роботі повинен не лише доносити до аудиторії достовірну наукову інформацію, а й сприяти становленню активної громадської позиції аспірантів.
- Вчений не повинен перешкоджати спілкуванню своїх аспірантів з іншими вченими та науковими інституціями. Він має поважати їхнє право на вільне об'єднання, самоврядування та членство в колегіальних академічних організаціях тощо.
- Вчений-керівник повинен проводити заняття в прийнятній для широкого кола аспірантів формі. Він має переконатися в належному забезпеченні лабораторій та бібліотек. Розклад занять повинен бути зручним для аспірантів, а заняття – проводитися у відповідності з розкладом. Зміст лекцій повинен відображати сучасні досягнення науки і не супроводжуватися тиском упередженої думки.
- Вчений-керівник має об'єктивно ставитися до аспірантів. Будь-які стосунки, що порушують етичні норми між вченим та аспірантом, є неприпустимими.
- Вчений-керівник має усвідомлювати, що він повинен бути взірцем найвищої моральності та інтелігентності.
- Вчений-керівник мусить приділяти особливу увагу обдарованим аспірантам, залучати їх до наукової праці. Він має виховувати в них відповідальність за наукову діяльність.
- Вчений-керівник не повинен розголошувати інформацію особистого характеру щодо своїх аспірантів.
- Вчений не повинен отримувати незаконної оплати чи іншого незаконного доходу безпосередньо від своїх аспірантів.

3.3.5 Вимоги до вченого, як консультанта чи експерта:

- Вчений має виступати експертом тільки у сфері своєї компетенції відповідно до своїх знань та досвіду.
- Вчений висловлює свою думку про роботу та наукові досягнення колег чесно, чітко та неупереджено. Підготовка об'єктивного критичного висновку повинна розглядатися як обов'язок, від виконання якого вчений не повинен ухилятися.
- Вчений несе персональну відповідальність за чесну й об'єктивну оцінку

кандидатських та докторських дисертацій. Виступаючи в ролі опонента при захисті дисертаційних робіт, вчений має бути неупередженим.

- Під час обговорення, полеміки та висловлювання критичних зауважень вчений повинен дотримуватися принципів фактичної обґрунтованості та достовірності.
- При проведенні експертного розгляду вчений має дотримуватися принципу конфіденційності.
- В ході експертного розгляду вчений має зберігати незалежність та не піддаватися тиску при підготовці та винесенні висновків.
- Обираючи кандидатів для проведення дослідження або на наукові посади, вчений як експерт має об'єктивно оцінювати претендентів. Він не повинен надавати перевагу своїм аспірантам, представникам своєї наукової школи тощо. При конфлікті інтересів вчений повинен ставити об'єктивність та істинність вище особистих інтересів та інтересів замовників дослідження.

3.3.6 Вимоги до вченого, як громадянина:

- Вчений має присвятити свою роботу пошуку нових корисних наукових знань, сприяти їх розповсюдженню, застосуванню на благо суспільства та для збереження природи. Інформація, яка надається суспільству, має бути достовірною, а рекомендації – обґрунтованими.
- Вчений сприяє розповсюдженню корисних наукових знань та протидіє поширенню псевдонаукових і науково необґрунтованих теорій, хибних концепцій та уявлень.
- Вчений має оприлюднювати результати своїх досліджень не лише у спеціальних наукових виданнях, а й у науково-популярній формі, щоб зробити їх максимально доступними для широких верств суспільства.
- Вчений повинен брати активну участь у житті наукового співтовариства та у роботі колегіальних органів.
- Вчений не дозволяє використовувати авторитет науки чи свій власний в рекламних або пропагандистських цілях з особистою корисливою метою.
- Вчений, що займає урядову чи адміністративну посаду, має дотримуватися відповідних етичних норм.
- Вчений несе моральну відповідальність перед науковим співтовариством та суспільством за порушення положень даного Кодексу.

4. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1 Згідно положень Закону України «Про освіту» порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

4.2 *Академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

4.3 *Самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Самоплагіат виявляється в повторних публікаціях однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або

з не суттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з не суттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт. Фактом самоплагіату є також публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше; дублювання у наукових звітах з виконання різних завдань програм наукових досліджень (наукових проєктів) одних і тих самих результатів, подання їх як таких, що отримані під час виконання відповідного завдання чи наукового проєкту, ін.

4.4 *Фабрикація* – вигадання даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях, зокрема, наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, сумнівних фото-, аудіо-, відео матеріалів; посилення на вигадані джерела інформації або навмисне посилення не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували та ін.

4.5 *Фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються наукових досліджень чи освітнього процесу, зокрема, навмисне корегування (спотворення) результатів власних невдалих наукових досліджень з метою їх подання як достовірних даних; наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків, емпіричних досліджень чи інших матеріалів без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про виробничу апробацію результатів наукових досліджень та розробок.

4.6 *Списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання.

4.7 *Обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної наукової (творчої), освітньої діяльності чи організації освітнього процесу. Формами обману є академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування, зокрема, включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці та не включення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці; подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами; здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності; проходження процедур контролю знань підставними особами; надання відгуків або рецензій на наукові роботи без належного проведення їх експертизи та ін.

4.8 *Хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

4.9 *Необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, застосування системи оцінювання, що не

відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми; відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання, тощо.

5. ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВАМ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1 Дотримання принципів академічної доброчесності та етики взаємовідносин членами академічної спільноти ІС і АПВ НААН передбачає:

- обов'язкове дотримання норм чинного законодавства в сфері науки і освіти та захисту прав інтелектуальної власності;
- дотримання норм академічної доброчесності, викладених в Кодексі;
- дотримання норм етики взаємовідносин та поваги до інших членів академічної спільноти;
- перешкоджання проявам академічної недоброчесності та негайне повідомлення про випадки порушення норм даного Кодексу;
- несення відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;
- самоконтроль та контроль за дотриманням академічної доброчесності іншими членами академічної спільноти;
- добросовісне, об'єктивне та неупереджене виконання своїх посадових обов'язків.

5.2 Заходи із запобігання проявам порушення академічної доброчесності передбачають:

- забезпечення доброчесності наукових публікацій у всіх наукових виданнях. Перед поданням на розгляд Вченої ради періодичного наукового видання ІС і АПВ НААН редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату;
- забезпечення доброчесності дисертаційних робіт, авторефератів наукових співробітників ІС і АПВ НААН, аспірантів та інших осіб, що подаються до захисту у спеціалізованих радах (відповідно до вимог щодо підготовки та захисту дисертацій), перевірка на академічний плагіат;
- проведення перевірки робіт аспірантів, що передбачені робочою програмою при вивченні відповідних дисциплін на відсутність академічного плагіату;
- проведення перевірки наукових та навчально-методичних праць, рекомендованих Вченою радою до друку, на відсутність академічного плагіату.

5.3 У разі виявлення порушень Кодексу член академічної спільноти ІС і АПВ НААН може самостійно вжити коригувальних заходів або звернутись до безпосереднього керівника чи керівника вищого рівня.

5.4 Не допускається подання необґрунтованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевіреному фактах (носить характер припущення), анонімного клопотання.

5.5 Заходи із запобігання конфліктних ситуацій та комплекс заходів із вирішення конфліктних ситуацій у випадках порушення норм академічної доброчесності передбачені нормами «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у ІС і АПВ НААН».

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ

ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1 Виконання Кодексу забезпечується на основі морального самоконтролю кожного члена академічної спільноти (аспіранти, наукові співробітники) ІС і АПВ НААН. Кожен зобов'язаний дотримуватися Кодексу і в разі виявлення порушень докладати власних зусиль для їх припинення, а також повідомляти про порушення відповідальним особам.

6.2 Відповідальність і контроль за дотриманням Кодексу несуть керівники структурних підрозділів ІС і АПВ НААН та інші посадові особи відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.3 Згідно норм чинного законодавства за порушення академічної доброчесності наукові працівники та аспіранти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання, позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання, позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади та ін.

6.4 За порушення академічної доброчесності аспіранти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування та ін.

6.5 Додатково до зазначених вище видів академічної відповідальності ІС і АПВ НААН застосовує такі форми відповідальності наукових працівників та аспірантів, як усне зауваження від уповноваженого представника адміністрації (завідувача лабораторії, відділу тощо), директора чи його заступника з наукової роботи; усне чи письмове попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; повторне виконання завдання; позбавлення почесних звань, нагород, призначених ІС і АПВ НААН; відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо; проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник; відкликання з розгляду (друку) робіт підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності; обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів; позбавлення права голосу у колегіальних органах управління (Вчена рада, Науково-методична рада тощо) або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін; позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо; відрахування чи звільнення.

6.6 За дії (бездіяльність), що Законом України «Про освіту» визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

6.7 Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів спеціально призначеної комісії, вищестоящих посадових осіб та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності.

6.8 Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

– ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності у суді.

6.9 У разі незгоди з рішенням особи, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності, або відповідної комісії щодо притягнення до академічної відповідальності особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію. Апеляція подається особисто порушником на ім'я директора у десятиденний термін після оголошення рішення комісії. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є аспірант, що навчається в аспірантурі ІС і АПВ НААН, або співробітник Інституту, розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом директора.

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється за наказом директора спеціально призначеною комісією.

Апеляція розглядається відповідною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу директора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі. Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд директору (або уповноваженій ним особі), який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності, рекомендація щодо розгляду питання про призначення виду академічної відповідальності Вченою радою, тощо).

6.10 Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Вченою радою відповідно до норм чинного законодавства та «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у ІС і АПВ НААН».

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Кодекс академічної доброчесності схвалюється рішенням Вченої ради, затверджується та вводиться в дію наказом директора ІС і АПВ НААН.

7.2 Всі особи (наукові працівники, аспіранти), які згідно п. 2.2 визнані як суб'єкти академічної доброчесності, повинні бути ознайомлені з положеннями даного Кодексу, зокрема, аспіранти – в місячний термін з дати зарахування на навчання, наукові працівники – при прийнятті на роботу.

7.3 Положення Кодексу мають бути оприлюднені для широкого ознайомлення науковими працівникам та аспірантами ІС і АПВ НААН і всіх бажаючих.

7.4 Зміни та доповнення до Кодексу розглядаються та затверджуються Вченою радою ІС і АПВ НААН та вводяться в дію наказом директора.

7.5 Відповідальність за актуалізацію положень Кодексу та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи ІС і АПВ НААН відповідно до їх функціональних обов'язків.